

ANUL XVI

Numarul 50
Iunie 2010

<http://www.cardioportal.ro>

InfoCard

Publicație a Societății Române de Cardiologie

prima apariție în decembrie 1994

Din sumar

**FORUMULUI NAȚIONAL DE PREVENȚIE
CARDIOVASCULARĂ,
FUNDAȚIA ROMÂNĂ A INIMII**

**FUNDAȚIA ROMÂNĂ A INIMII LA EUROPEAN
HEART NETWORK**

Redactor Șef:
Prof. dr. Carmen Gînghină

Secretar:
Dr. Mihaela Rugină

Fondator:
Prof. dr. Eduard Apetrei

Redactare:
Dr. Călin Cosmin

FUNDAȚIA ROMÂNĂ A INIMII LA EUROPEAN HEART NETWORK

Ne-am obișnuit deja, ca în fiecare primavara, să avem la Brasov o manifestare științifică de valoare, pe care-și pun amprenta 5 grupuri de lucru. Anul acesta **Conferința Națională a Grupurilor de Lucru** a fost susținută de grupurile de lucru de cardiopatie ischemică, cardiologie de urgență, cardiologie intervențională, cardiologie preventivă și de ateroscleroză, care au avut sesiuni științifice și practice apreciate de mulți din cei peste 900 de participanți. Au fost sesiuni comune, transmisii “live” din laboratorul de cateterism cardiac, sesiuni de conferințe, controverse, a fost o sesiune comună cu GL de Fiziopatologie și Microcirculație din ESC, simpozioane de firmă și chiar un workshop de comunicare medic-pacient. S-au dezbătut în sesiuni separate unele din acțiunile prioritare ale SRC, cum ar fi Programul de Prevenție și Programul de Tratament Invaziv al STEMI. Masa rotundă “Cardiolog intensivist sau intensivist cardiolog” s-a bucurat de un mare succes pentru că au fost discutate aspecte practice de organizare a Unităților de Coronarieni împreună cu specialiști anesteziști și membri ai GL European de Cardiologie de Urgență. În acest număr din Infocard veți găsi sintetizate concluziile fiecărui grup de lucru referitoare la participarea acestuia la sesiunile științifice din Conferință.

Constituirea noului regulament de organizare a Unităților de Coronarieni constituie acum o prioritate a SRC și va fi discutat împreună cu dumneavoastră în perioada următoare. Un prim pas în reglementarea situației Unităților de Coronarieni a fost apariția Ordinului MS 388 din 29/04/2010, publicat în Monitorul Oficial nr.293 din 05/05/2010, propus de SRC împreună cu Comisia de Cardiologie din MS, prin care se redenumesc unitățile de coronarieni ca USTACC (unități de supraveghere și terapie avansată a pacienților coronarieni critici) și prin care se reconsideră importanța pierdută a acestor secții odată cu intrarea în vigoare a regulamentului secțiilor de terapie intensivă. Etapa următoare pe care SRC o consideră extrem de importantă este constituirea regulamentului de funcționare a secțiilor de coronarieni conform cu standardele europene actuale. Acesta trebuie să conțină: cadrul legal de funcționare a unităților respective (secții/compartimente), relația cu celelalte secții, dotare minimă acceptată, calificare personal și necesitatea obținerii în final a unui atestat de cardiolog intensivist. Unitățile de coronarieni NU vor putea să mai fie în viitor Unități de Terapie Intensivă atâta timp cât NU fac terapie intensivă și NU se bazează pe protocoale făcute cu anesteziștii. Un regulament al viitoarelor USTIC-uri (Unități adevărate de Terapie Intensivă Coronariană) trebuie să prevadă dotarea corespunzătoare (inclusiv balon de contrapulsatie intraaortică și ventilatoare) iar medicii să aibă **COMPETENȚA** de terapie intensivă. Adevăratele USTIC-uri

sunt echivalentul actualelor ICCU-uri (intensive coronary care unit) existente în anumite țări și la standardele cărora trebuie să ajungem și noi.

Un eveniment important care a avut loc tot în luna mai și care reprezintă o realizare importantă a SRC prin Fundația Română a Inimii este **afilierea oficială a FRI la autoritatea reprezentativă în domeniul prevenției cardiovasculare - European Heart Network (EHN)**, alianța fundațiilor inimii din Europa, având sediul la Bruxelles.

Cu ocazia Adunării Generale, din 19-21 mai 2010, de la Dublin, Consiliul de Conducere al EHN a acceptat în unanimitate afilierea FRI, acest vot fiind o premieră, nicio altă Fundație neavând ocazia să obțină unanimitate. În fața unei audiențe formate din cei 7 membri ai Consiliului de Conducere și din cei 26 de reprezentanți ai Adunării Generale (reprezentanții fundațiilor și societăților naționale afiliate), reprezentanții Fundației Române a Inimii la Dublin au prezentat obiectivele, activitățile derulate deja sau aflate în formă de proiect, misiunea și viziunea acesteia. Toate aceste aspecte propuse de Fundația Română a Inimii au fost supuse de Board-ul EHN unui riguros proces de analiză și votare finalizat printr-un rezultat pozitiv.

Alianța EHN cuprinde 26 de organizații din țări diferite și este lider în prevenirea și reducerea bolilor cardiovasculare prin comunicare, networking, lobby, educație și suport acordat pacientului, având ca obiectiv general reducerea incidenței ridicate a bolilor cardiovasculare.

Devenită membră a acestei alianțe, Fundația Română a Inimii aderă și se dedică scopurilor EHN:

- influențarea factorilor politici în favoarea unui stil de viață sănătos;
- crearea și menținerea relațiilor cu alte organizații preocupate de prevenirea bolilor cardiovasculare;
- documentarea și diseminarea informațiilor relevante prevenirii cardiovasculare;
- încurajarea sprijinului acordat cercetării în domeniul cardiologiei.

Prin afilierea la EHN, Fundația Română a Inimii devine activă la nivel european având ca scop promovarea sănătății cardiovasculare.

Dr. Dan Deleanu
Președintele SRC

“FIECARE SECUNDĂ CONTEAZĂ PENTRU VIAȚA TA”

Clip informativ despre simptomele infarctului miocardic acut

În lumea medicală sintagma “Time = miocard” (“Time is muscle”) a devenit emblematică pentru infarctul miocardic acut, deoarece această formulare laconică subliniază caracterul de extremă urgență al terapiei de reperfuzie. Există o înălțuire a secvențelor temporale, de la debutul simptomelor și până la inițierea tratamentului de deschidere al arterei coronare, în care timpul trebuie să fie optimizat. În această succesiune, veriga de timp cea mai puțin controlabilă este dependența de bolnav: timpul scurs de la debutul durerii cardiace și până la apelarea serviciilor medicale de urgență.

Recunoașterea la nivelul comunității a simptomelor caracteristice infarctului miocardic acut devine astfel un deziderat important, cu consecințe importante în ameliorarea morbi-mortalității în sindroamele coronariene acute. În acest sens, Societatea Română de Cardiologie și Fundația Română a Inimii au realizat un clip educațional destinat populației, care cuprinde cele mai caracteristice manifestări clinice ale infarctului miocardic acut și care va fi difuzat prin mass-media, prin intermediul posturilor de televiziune.

Clipul îl are ca protagonist pe consacratul și valorosul actor Florin Zamfirescu și este structurat într-o succesiune dinamică

a simptomelor tipice infarctului miocardic acut, comprimate în 30 de secunde: durere toracică, transpirații, angoasă, dispnee. Performanța actoricească nuanțată și autentică, limbajul cinematografic sobru și esențializat, decorul și fundalul sonor minimaliste conferă clipului nu numai concizia mesajului, ci și impactul emoțional dat de veridicitatea suferinței umane. În finalul clipului, avertizarea legată de semnificația simptomelor este urmată de recomandarea imperativă de a apela rapid serviciul de urgență 112. Și asta deoarece “Fiecare secundă contează pentru viața ta”.

Conf. dr. Adriana Ilesiu

PACIENTUL CORONARIAN CRITIC

București 19 februarie 2010

Colaborarea dintre Grupurile de Lucru de Cardiologie de Urgență și de Insuficiență cardiacă a permis inițierea unui serii de cursuri naționale desfășurată sub egida Societății Române de Cardiologie dedicată pacientului coronarian critic. Acest demers este cu atât mai important cu cât a devenit extrem de actuală necesitatea precizării cadrului legislativ și a standardizării educației tipului de medic ce ar trebui implicat în activitatea de terapie intensivă: cardiolog-intensivist sau intensivist-cardiolog. Justificarea din introducere (De ce un curs « pacientul coronarian critic ? » - Gabriel Tatu-Chițoiu, Antoniu Petriș și Ovidiu Chioncel) a fost subliniată și de rememorarea împlinirii a peste 20 de ani de la apariția ultimului manual românesc destinat Unităților de Supraveghere a Coronarienilor redactat de către prof. Cezar Macarie și prof. Dan Dominic Ionescu „Urgențe cardiace. Diagnostic și tratament”, Editura Militară, București 1989. Dr. Gabriel Tatu-Chițoiu a prezentat noțiunile legate de definiția pacientului coronarian critic, standardele europene de organizare a Unității de Terapie Intensivă Coronariană, recomandările și legislația actuală (cu menționarea neajunsurilor generate de către Ordinul 1500/24 noiembrie 2009 privind aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a secțiilor și compartimentelor de anestezie și terapie intensivă din unitățile sanitare). Examinarea clinică a pacientului coronarian critic (prezentată de către dr. Antoniu Petriș) rămâne o sursă valoroasă de informații alături de monitorizarea non-invazivă (dr. Ovidiu Chioncel) și invazivă (tema prezentării conf. Dr. Daniela Filipescu).

În prezența acestui tip de pacient, terapia trebuie adaptată în toate componentele sale: de la managementul aritmiilor supraventriculare și ventriculare (prof. Dr. Andrei Dan Gheorghe), a tulburărilor de conducere (conf. Dr. Diana Ținț), tratamentul instabilității hemodinamice (prof. Dr. Cezar Macarie), sedarea, analgezia și anestezia acestor pacienți critici (conf. Dr. Diana Cimpoeșu) și până la problemele legate de asigurarea transportului sau de transmiterea la distanță a datelor medicale pentru a li se oferi acestora șansa unui tratament înalt specializat (dr. Raed Arafat). Evident, destinul

pacientului coronarian critic este marcat de accesul la terapia de reperfuzie. Fie că tratamentul de reperfuzia se impune în cazul STEMI (prezentare aparținând dr. Dan Deleanu) sau în cazul NSTEMI (prof. dr. Radu Căpâlnău), rămâne de cea mai mare importanță accesibilitatea reală la serviciul de cardiologie intervențională care să ofere acest tip de tratament (starea actuală și perspectivele cardiologiei intervenționale din România - Dr. Dragoș Vinereanu).

Abordarea holistică a pacientului coronarian critic impune și tratamentul hiperglicemiei și a dezechilibrului acidobazic (conf. Dr. Călin Pop), protezarea ventilatorie (dr. Liliana Mirea) sau tratamentul insuficienței renale acute (dr. Luminița Ardelean).

Organizatorii acestui curs, desfășurat pe parcursul a zece ore în Sala Rondă a Hotelului Intercontinental, București în prezența a 260 de participanți și generos sponsorizat de către compania Sanofi-Aventis, își exprimă speranța ca această manifestare să fie urmată de replici similare la Cluj (27 mai 2010) și Iași (12 noiembrie 2010).

Dr. Antoniu Petriș

CURS

ELOGIU (Electrocardiograma In Unele afecțiuni cardiovasculare) – ediția 2010 București, 26 februarie 2010

Intr-o atmosferă plăcută, oferită de Sala Rondă a Hotelului Intercontinental din București, gazdă de acum tradițională a simpoziunilor cu teme cardiologice, o nouă ediție a cursului ELOGIU a avut loc vineri, 26 februarie 2010. Ținând seama de interesul arătat de medicii de diferite specialități la edițiile anterioare ale cursului referitor la această „bătrână” explorare cardiacă neinvazivă, Societatea Română de Cardiologie a dorit reluarea acestui curs

În deschiderea cursului **Dr. Mihaela Rugină** a sistematizat didactic noțiunile privind electrocardiograma normală, iar, în continuare, **Dr. Costel Matei** a exemplificat capcanele în care putem fi atrași dacă ne bazăm *exclusiv* pe interpretarea automată a traseelor ECG de către aparatele, din ce în ce mai performante, pe care le avem la dispoziție. Mai rar discutate la cursurile de electrocardiografie, tulburările de conducere intraventriculare au fost minuțios disecate de **Prof. Dr. Eduard Apetrei**. Răspunsul cardiovascular și modificările ECG la efort, precum și utilitatea acestei metode neinvazive de evaluare la pacientul cu boală ischemică cardiacă a constituit baza prezentării făcute de **Dr. Daniel Gherasim**.

Subiecte ceva mai dificile pentru medicii practicieni, modificări electrocardiografice la pacienții cu cardiopatii congenitale și electrocardiograma la pacientul cardiostimulat, au fost abordate de **Prof. Dr. Radu Căpâlnescu** în încheierea sesiunii de dimineață.

Partea a doua a cursului a fost deschisă de prezentări privind aspecte electrocardiografice în sindroamele coronariene acute fără supradenivelare ST (**Prof. Dr. Carmen Gînghină**) și cu supradenivelare ST (**Dr. Costel Matei**) cu integrarea datelor electrocardiografice în tabloul clinic și enzimatic al pacientului, conform recomandărilor actuale ale ghidurilor de practică medicală. Subiectul vast al modificărilor ECG la pacientul cu valvulopatii a fost „disecat” în amănunt de **Prof. Dr. Eduard Apetrei**. În continuare, atenția s-a mutat asupra cordului drept, uneori pe nedrept neglijat datorită dimensiunilor mai mici și a modificărilor ECG mai discrete; **Prof. Dr. Doina Dimulescu** a detaliat amănunțit modificările ce apar în cordul pulmonar acut și cele secundare hipertensiunii pulmonare.

A treia sesiune a continuat cu prezentarea modificărilor electrocardiografice legate de tulburările hidroelectrolitice, **Prof. Dr. Carmen Gînghină** aducând o bogată imagistică ce a reflectat acest subiect. Pericarditele și cardiomiopatiile și impactul lor a fost discutat de **Prof. Dr. Eduard Apetrei**, iar ulterior **Prof. Dr. Doina Dimulescu** a dezbătut problematica

unor sindroame mai nou descrise în literatură: sindromul Brugada și Displazia aritmogenă de VD, a căror recunoaștere precoce poate salva vieți, cunoscut fiind riscul de moarte subită ale pacienților cu aceste afecțiuni. În încheiere, ultimele picături de energie ale participanților, înregistrați în număr de cca 300 (!), au fost stoarse de **Dr. Costel Matei** și **Dr. Daniel Gherasim** care s-au referit la tehnici particulare de electrocardiografie: electrocardiograma ambulatorie (examenul Holter ECG) și respectiv testul mesei înclinate, cu exemplificări și indicații de natură practică ce sperăm că vor folosi participanților pentru o cât mai bună indicație de investigare a pacienților.

Ca o concluzie a acestei manifestări științifice putem spune că, în consens, lectorii au apreciat interesul participanților care „au făcut sală plină” pe toată durata cursului, lucru de natură să ne mulțumească și să ne motiveze pentru edițiile viitoare ce vor avea loc la Iași și Timișoara.

Dr. Costel Matei

CURS

URGENTE HIPERTENSIVE

Iași, 26 Februarie 2010

În data de 26 februarie 2010 s-a desfășurat la Iași cursul Societății Române de Cardiologie, **Grupul de Lucru Hipertensiune Arterială** cu tema: „**Urgențe hipertensive**” – Director de curs Prof. Dr. Cătălina Arsenescu Georgescu, Co-Director Conf. Dr. Florin Mitu.

Cursul a avut o **structură interdisciplinară** deoarece urgența hipertensivă poate surveni la un pacient cu patologie cardiovasculară, neurologică, renală sau chiar în contextul unei situații fiziologice precum sarcina. Inserarea unui subiect de **prevenție primară și secundară** cardiovasculară – Conf. Dr. Florin Mitu a dat cursului un surplus de actualitate în concordanță cu abordarea modernă a problematicii.

Subiectele expuse în cadrul acestui program științific au permis conturarea unei viziuni actuale asupra unei patologii cu o deosebită importanță pentru practica curentă.

Prima prezentare susținută de Prof. Dr. Cătălina Arsenescu Georgescu a trecut în revistă **sinteza Ghidului HTA ESH/ESC 2007 Update** cu sublinierea noilor interpretări ce rezultă din documentul publicat în noiembrie 2009 cu reactualizarea ghidului.

Dintre urgențele hipertensive au fost alese entitățile cu pondere mare în practica curentă care reprezintă o provocare pentru clinician. Astfel, au fost abordate următoarele teme: **Hipertensiunea arterială și bolile aortei** – Prof. Dr. Daniela Bartoș, **Insuficiența ventriculară stângă acută hipertensivă** – Șef Lucrări Dr. Antoniu Petriș, **Hipertensiunea arterială în Sindromul coronarian acut** – Șef Lucrări Dr. Laurențiu Lucaci.

O importanță aparte s-a acordat **hipertensiunii arteriale în sarcină**, prezentată de Prof. Dr. Minerva Muraru, aceasta reprezentând un subiect delicat, interdisciplinar (obstetrician, cardiolog, medic de familie) și care a dat naștere la discuții interesante din partea participanților.

De asemenea de un interes aparte s-a bucurat și subiectul **Urgențe hipertensive prin exces de catecolamine** – Prof. Dr. Marius Vintilă, conferință în care au fost prezentate

forme rare de urgențe hipertensive: intoxicația cu droguri recreaționale, hipertensiunea arterială pre și postoperatorie abordată interdisciplinar (anestezist – cardiolog), feocromocitomul (o provocare pentru clinician) și abuzul de simpatomimetice.

A fost abordat și subiectul: **HTA asociată cu boala renală** – Prof. Dr. Cătălina Arsenescu Georgescu - punctându-se importanța evaluării precoce, particularitățile de diagnostic și tratament.

O sesiune specială a fost dedicată urgențelor hipertensive din **teritoriul cerebrovascular** la care ne-am bucurat și de participarea unui specialist neurolog. Au fost discutate probleme privind **encefalopatia hipertensivă** și **HTA asociată cu AVC acut** – Conf. Dr. Aurora Constantinescu. Au rezultat concluzii importante în ceea ce privește abordarea terapeutică a acestui tip de pacient, ținta tensiunii arteriale, clase de droguri utilizate cât și momentul începerii tratamentului în conformitate cu ghidurile actuale.

Au fost inserate trei **prezentări de cazuri complexe**, cu explorări multiple și soluții terapeutice moderne care au exemplificat problemele dezbătute în conferințe: hipertensiune asociată cu sindrom coronarian acut – Șef Lucrări Dr. Antoniu Petriș, urgență hipertensivă care a generat disecție de aortă – Asist. Dr. Radu A. Sascău, sindrom coronarian acut la un pacient cu sindrom metabolic și sleep-apnee – Asist. Dr. Cristian Stătescu.

Cele **trei sesiuni** în parte s-au încheiat cu discuții între susținătorii sesiunilor la care s-au alăturat și membrii din sală.

Toate aceste conferințe au avut rolul de a prezenta și dezvolta o **viziune integrativă** asupra situațiilor de **urgențe hipertensive**, cu mențiuni directe pe tot parcursul prezentărilor la ghidurile existente.

Manifestarea științifică s-a desfășurat în Centrul de Conferințe Astoria, într-un cadru adecvat unei activități a Societății Române de Cardiologie.

Cursul s-a bucurat de o largă participare (aproximativ 200 medici), a dovedit caracterul educațional și a fost primit cu interes științific din partea cursanților.

*Dr. Radu A. Sascău
Prof. Dr. Cătălina Arsenescu Georgescu*

URGENTE NEONATALE CARDIOVASCULARE

Tîrgu Mureș, 27- 28 martie 2010

În perioada 27- 28 martie 2010, în cadrul manifestărilor științifice organizate sub egida Societății Române de Cardiologie s-a desfășurat la Tîrgu Mureș cursul: **“Urgențe neonatale cardiovasculare”**, director curs Prof.dr.Rodica Togănel.

Prima zi a cursului a fost structurată în sesiunea de referate generale, în prima parte, iar în partea a doua referate generale și sesiune de prezentări de cazuri.

Referatele generale din cadrul primei părți au fost prezentate de: Prof. dr. Rodica Togănel, Universitatea de Medicină și Farmacie Tg.Mureș - “Cardiopatiile congenitale cu manifestări severe neonatale”, Conf. dr. Horațiu Suciu, Universitatea de Medicină și Farmacie Tg Mureș-”Tratamentul chirurgical al malformațiilor congenitale de cord cu manifestări severe neonatale” și Conf. Dr. Manuela Cucerea - “Hipertensiunea pulmonară a nou născutului”. În a doua parte au fost prezentate:” Noțiuni elementare de embriologie. Circulația fetală. Adaptarea postnatală a circulației fetale. Definirea noțiunii de urgență cardiacă congenitală neonatală” prelegere susținută de Șef lucrări dr. Iolanda Muntean - Universitatea de Medicină și Farmacie Tg. Mureș; “Leziuni cardiace congenitale cu circulație pulmonară dependentă de canal” susținută de dr. Ana Sorina Pașc-medice primar de la Secția Clinică de Cardiologie III Copii din cadrul Institutului de Urgență de Boli Cardiovasculare și Transplant Tg.Mureș.

În cadrul sesiunii practice, din partea a doua a cursului, au fost prezentate cazuri de nou-născuți diagnosticați cu malformații cardiace congenitale complexe, care au beneficiat de corecții chirurgicale, cu evoluție postoperatorie favorabilă.

În a doua zi a cursului, au fost abordate următoarele teme: în prima parte - “Leziuni cardiace congenitale cu circulație sistemică dependentă de canal” prelegere susținută de dr. Liliana Gozar – medic primar, Secția Clinică de Cardiologie

III Copii, Institutul de Urgență de Boli Cardiovasculare și Transplant Tg.Mureș; “Leziuni cardiace congenitale cu mixing sanguin deficitar” susținută de asist. univ. dr. Anca Sglimbea- Universitatea de Medicină și Farmacie Tg. Mureș și “Alte leziuni cardiace constituite ca urgențe neonatale: întoarcere venoasă pulmonară totală aberantă obstructivă și blocul atriventricular grad III cu insuficiență cardiacă” prezentată de Conf. Dr. Amalia Făgărășan de la Universitatea de Medicină și Farmacie Tg. Mureș.

În partea a doua a cursului dr. Simona Bratu- medic primar de urgență din cadrul SMURD Tg. Mureș și Șef lucrări dr. Cristian Boeriu au susținut “Echilibrarea și transportul nou născutului critic cu afecțiune neonatală cardiovasculară”; dr Sorin Pașcanu medic primar ATI, Institutul de Urgență de Boli Cardiovasculare și Transplant Tg. Mureș a prezentat “Urgențe neonatale cardiovasculare din perspectiva pregătirii preoperatorii” iar Prof. dr. Rodica Togănel a prezentat “Ecocardiografia fetală-importanța în managementul urgențelor cardiovasculare neonatale”.

Sesiunea de prelegeri a fost încheiată cu prezentări a unor cazuri diagnosticate intrauterin prin ecografie fetală, care au beneficiat în timp util de tratament corectiv.

La finele cursului au urmat ample discuții care au vizat prezentările făcute și problemele importante de diagnosticare și management medico-chirurgical pe care le ridică nou născuții cu malformații cardiace congenitale.

Cursul s-a bucurat de un real interes din partea medicilor rezidenți și specialiști neonatologi și pediatrii cu preocupări în cardiologia pediatrică.

Concluzia care rezida la finele acestui curs este că patologia cardiacă congenitală neonatală necesită o cunoaștere profundă a hemodinamicii fetale și postnatale, iar ameliorarea indicatorilor de morbiditate și mortalitate perinatală nu se poate realiza decât printr-un cadru coerent de pregătire și perfecționare a specialiștilor din domeniu, reușita fiind de fapt un efort concertat al specialiștilor neonatologi, cardiologi pediatrii, chirurghi cardio-vasculari și de terapie intensivă pediatrică.

Conf. Dr. Amalia Făgărășan

Conferința Națională de Aterotromboză

- a X-a editie

În perioada 19-20 martie 2010 s-a desfășurat la București, Teatrul Național cea de a X-a ediție a Conferinței Naționale de Aterotromboză, organizată de Societatea Română de Cardiologie și Asociația Națională Română de Stroke.

Conferințele Naționale de Aterotromboză au ajuns la un moment aniversar, anul acesta organizându-se cea de-a 10-a întâlnire științifică cu această tematică. Concepute ca o expresie a interferenței între cardiologie și alte specialități, (neurologie, diabet, chirurgie) constatăm în prezent un progres în cunoașterea și dezvoltarea cercetărilor cu privire la prevenția și tratamentul bolilor cardiovasculare în țara noastră, precum și o evoluție favorabilă în abordarea metodologiilor moderne ce se aplică în practica științifică internațională.

Coferințele, istoric vorbind, au fost organizate în București, inițial sub denumirea de Simpozion apoi au luat denumirea de Conferințe Naționale. Primul Simpozion a avut loc în anul 1996, organizat la Cercul Militar, de către Institutul de Cardiologie "C.C. Iliescu" sponsorizat de Compania Sanofi având ca temă principală: "Terapia antiplachetară în bolile cardiovasculare" iar moderator a fost Prof. Costin Carp.

Al doilea Simpozion a avut loc în anul 1999 cu tema: "Aterotromboza la intersecția specialităților", moderator fiind Prof. E. Apetrei. Începând cu anul 2002, s-au organizat anual sub formă de Conferințe Naționale de Aterotromboză, sub egida Societății Române de Cardiologie și a Asociației Române de Stroke, cu sprijinul companiei Sanofi-Synthelabo (ulterior Sanofi-Aventis). Moderatori la ultimile 8 ediții anuale au fost Prof. E. Apetrei și Prof. Dr. C. Popa.

Aceste conferințe au contribuit la procesul formativ al generațiilor de medici (neurologi, cardiologi și alte specialități).

Aterotromboza este o boală generală ce interesează toate teritoriile vasculare: cerebrale, coronariene și periferice. Evenimentele ischemice arteriale sunt produse prin ruptura plăcii ducând la tromboza arterială și manifestări clinice de sindrom coronarian acut, accident vascular acut ischemic, ischemie periferică sau viscerală. Strategiile terapeutice includ strategii de prevenire, prin controlul factorilor de risc (fumat, colesterol crescut, HTA, diabet, lipsa de efort fizic) și tratamentul trombozei arteriale și a complicațiilor trombozei. În acești ani s-au făcut progrese importante în recunoașterea plăcii instabile (markeri

biologici, imagini ale structurii plăcii) și în același timp progrese privind tratamentul anticoagulant, fibrinolitic și mai ales tratamentul antiplachetar pentru faza acută și tratamentul de lungă durată. Notăm de asemenea progrese privind prevenirea complicațiilor embolice, și nu numai, ale fibrilației atriale.

La această Conferință remarcăm în mod special prezentările de cazuri, în total 16 cazuri, susținute de cardiologi și neurologi, cu o bogată experiență, cu implicații practice, ce au suscitât discuții ample, apreciate mult de participanți și stăpânite cu înțelepciune de moderatorii de ședință.

De asemeni de notat sunt dezbaterile clinice ce au avut ca teme două situații clinice frecvent întâlnite în practica zilnică: O temă a fost "fibrilația atrială" și cealaltă temă "relația dintre hipertensiune arterială, diabet și rinichi" unde s-au adus clarificări privind în special tratamentul, ținând seama de rezultatul cercetărilor din ultimul an.

Cele 17 conferințe, susținute de cardiologi și neurologi de prestigiu din țară au contribuit la abordarea științifică a procesului dinamic al aterogenezei atât din punct de vedere al mecanismelor intime, prevenirea complicațiilor bolii constituite cât și, mai ales, din punct de vedere terapeutic. Notăm aici câteva teme: relația dintre tromboza venoasă și tromboza arterială; terapia cu anticoagulanți la pacienții cu AVC ischemic; terapia de refacere vasculară, o nouă revoluție în cardiologia intervențională; noi controverse în abordarea terapeutică în infarctul miocardic; sindromul metabolic și accidentul vascular cerebral, terapii noi ale inflamației în ateroscleroză; variabilitatea individuală la răspunsul terapeutic, etc.

Conferința Națională de Aterotromboză s-a ținut la Teatrul Național și în acest an a avut un număr record de participanți, peste 2000 medici de diferite specialități.

Prof. Dr. Eduard Apetrei

CURS

PROGRAM EDUCAȚIONAL R3I „REDUCEREA RISCULUI REZIDUAL”

Iasi, 9 aprilie 2010

Sub auspiciile Societății Române de Cardiologie, Federației Naționale și Societății Române de Diabet, Nutriție și Boli Metabolice, în ziua de **9 aprilie 2010** s-a desfășurat la Iași în Centrul de Conferințe ASTORIA, Hotel Traian, Programul Educațional **R3I „Reducerea Riscului Rezidual”** (REDRISC) care se adresează medicilor din toate profilurile de activitate, specialiști medicină internă, cardiologi, nefrologi, neurologi, medicină de urgență, medici de familie.

Inițiativa de reducere a Riscului Rezidual (R3I) este o organizație educațională, academică, multidisciplinară non profit cu misiuni de cercetare, educație și comunicare. R3I cuprinde un board internațional coordonat de Prof. J. Ch. Fruchart, (Pasteur Institute, Lille, France) și un board național (format din membri din 41 țări) cu misiunea de reducere a Riscului Rezidual Cardiovascular micro și macrovascular care persistă în pofida tratamentului standard. Organizația atrage atenția asupra existenței Riscului Rezidual și lansează măsuri de reducere a acestuia.

Recomandările R3I cuprind: modificarea stilului de viață ca prim pas, adăugarea fibraților, niacinei sau a acizilor grași omega 3 la terapia cu statine, controlul diabetului zaharat și a tensiunii arteriale.

Comitetul R3I România (Prof. Dr. Cătălina Georgescu Arsenescu, Prof. Dr. Gheorghe A. Dan, Prof. Dr. Nicolae Hâncu, Prof. Dr. Radu Lichiardopol și Prof. Dr. Dragoș Vinereanu) sunt conducătorii de curs structurat în patru sesiuni dintre care două au fost de conferințe: “Vechi și

nou în definirea și evaluarea riscului cardiovascular”, “Vechi și nou în strategiile de reducere a riscului cardiovascular” și două sesiuni de cazuri clinice care s-au desfășurat interactiv.

Prelegerile susținute au avut un caracter inedit prin temele de mare actualitate precum și modul didactic și academic de prezentare: Riscul cardiovascular – tradițional și modern – D. Vinereanu; HDL-colesterol ca factor de risc: mit sau realitate – G. A. Dan; Insulinorezistența: factor de risc independent – R. Lichiardopol; Reducerea riscului Cardiovascular la pacienții cu diabet zaharat tip 2 – N. Hâncu; Fibrații în reducerea riscului rezidual – Cătălina Arsenescu Georgescu.

Persoanele care au susținut conferințe au prezentat și câte un caz clinic adecvat subiectelor teoretice abordate.

Cursul a fost primit cu mare interes din partea auditoriului iar participarea a fost numeroasă și din toate domeniile de activitate medicală.

Prof. Dr. Cătălina Arsenescu Georgescu

CURS

URGENTE CARDIOVASCULARE PEDIATRICE

Marie 2010, Cluj Napoca

În centrul universitar Cluj-Napoca, sub egida Societății Române de Cardiologie și a Universității de Medicină și Farmacie „Iuliu Hațieganu”, în luna martie 2010 s-a desfășurat cursul intitulat „Urgențe Cardiovasculare Pediatrică”. Ținând cont de importanța problemei pentru categorii largi de specialiști pediatri și de experiența relativ restrânsă în problemă, organizatorii și-au propus să se adreseze atât unui auditoriu avizat cât și auditoriului cu experiență limitată, dar cu interes mare asupra acestui gen de patologie. Aici intervine marea problemă a cardiologiei pediatrie românești : în țara noastră specialiștii cardiologi pediatri „se pot număra pe degete”. Ei provin din pediatri cu pregătire diversă în domeniul cardiologiei (a doua specialitate de cardiologie, competență de ecocardiografie, supraspecializare de cardiologie pediatrică). Problemele cardiologiei pediatrie românești sunt mari și ar necesita mai mulți medici cardiologi pediatri și mai multe secții de cardiologie pediatrică și de chirurgie cardiovasculară pediatrică. În prezent, cu eforturi mari și fără un cadru organizatoric clar, în cele trei Clinici de Pediatrie din Cluj-Napoca funcționează ambulatorii și compartimente de cardiologie pediatrică cu 5-6 paturi, iar la Institutul Inimii Cluj, doi chirurghi cardiovasculari pediatri foarte competenți, dr. Manuel Chira și dr. Mircea Cotul, operează copii în cadrul Clinicii de Chirurgie Cardiovasculară.

În aceste condiții, cu atât mai meritoriu este efortul micului dar inimosului grup de cardiologi pediatri clujeni care, pe parcursul a două zile, au susținut o manifestare științifică și de informare reușită, la care au atras aproximativ 70 de participanți: cardiologi pediatri, pediatri, chirurghi cardiovasculari pediatri, neonatologi, medici urgențiști și de familie, în majoritate tineri și dornici de informare.

Cursul s-a desfășurat în Sala Multimedia a Universității de Medicină și Farmacie clujene, o sală de conferințe confortabilă, modernă, dotată cu echipamente de proiecție și sonorizare performante.

Dar, esențialul l-au reprezentat temele abordate. În prima zi s-au prezentat două mari teme : „Malformații

cardiace congenitale la nou-născut” și „Urgențe cardiovasculare în patologia extracardiacă”.

Prima temă, bine structurată, a debutat printr-o frumoasă introducere în problemă, dezvoltată de Dr. Anca Sglimbea, invitată specială de la Institutul de Urgență pentru Boli Cardiovasculare și Transplant Târgu Mureș, intitulată „Elemente fundamentale în abordarea malformațiilor cardiace congenitale la nou-născut”. Apoi, într-o cursivitate logică, specialiști în problemă au prezentat referate și lucrări valoroase, documentate, actuale. Menționăm prezentarea deosebită a doamnei Prof. Dr. Gabriela Zaharie, Șef Secție Nou-Născuți Clinica Ginecologie I - „Beneficii versus riscuri în terapia cu prostaglandine a malformațiilor cardiace congenitale la nou-născut”. Subliniem aportul substanțial adus de referatele colegilor noștri chirurghi cardiovasculari pediatri Dr. Manuel Chira și Dr. Mircea Cotul care au dezbătut „Protocoale de rezolvare a urgențelor cardiace la nou-născut”, respectiv „Urgențe chirurgicale cardiace la nou-născut - conduita terapeutică”. Prezentările chirurgilor cardiovasculari pediatri s-au bazat pe experiența domniilor lor, dânsii operând foarte mulți dintre copiii cu malformații cardiace congenitale de pe teritoriul întregii României. În aceeași secțiune, alte aspecte actuale au constituit subiectul unor conferințe apreciate : Dr. Daniela Iacob, Conf. Dr. Angela Butnariu – „Caracteristicile hipertensiunii arteriale pulmonare asociate malformațiilor cardiace congenitale”, „Îngrijirea pediatrică pre și postoperatorie a nou-născutului cu malformații cardiace congenitale”, Dr. Cecilia Lazea – „Aspecte ecocardiografice în malformațiile cardiace congenitale ale nou-născutului”, Dr. Smaranda Fritea – „Urmărirea în ambulatoriu de specialitate a copilului cu malformații cardiace congenitale” și

Dr. Maria Muntean, Conf. Dr. Butnariu Angela – „Microdeleția interstițială 22q11 în etiologia malformațiilor cardiace congenitale ale nou-născutului”.

A doua temă, intitulată „Urgențe cardiovasculare în patologia extracardiacă”, a beneficiat de prezența remarcabilă a doamnei Conf. Dr. Rodica Manasia, Șeful Clinicii Pediatrie I Cluj, care a prezentat „Criza hipertensivă” și a domnului Conf. Dr. Bizo Aurel, Șef Secție Nefrologie și Dializă Pediatrică, cu „Manifestări cardiovasculare în boala renală cronică la copil” și „Manifestări cardiace în intoxicațiile acute la copil”. Dr. Gabriela Ichim și Dr. Șipoș Teodora au încheiat această secțiune cu frumoase prezentări de cazuri vis-à-vis de „Manifestări cardiace în reumatismul articular acut la copil” și „Sepsis, miocardită, pericardită”.

A doua zi s-au dezbătut alte două teme importante: „Insuficiența cardiacă la copil” și „Rolul Unității de Primire a Urgențelor în abordarea urgențelor cardiovasculare pediatrice”. Dezbaterile au fost moderate cu multă competență de D-na. Prof. Dr. Mariana Andreica, Șef Clinica Pediatrie II Cluj-Napoca. D-na Prof. Dr. Mariana Andreica a prezentat două referate de o mare valoare teoretică și practică: „Aspecte genetice în cardiomiopatia hipertrofică” și „Evoluția miocarditelor spre cardiomiopatii”. În continuare, D-I Dr. Gabriel Samașcă a făcut o incursiune în investigarea paraclinică a copiilor cu insuficiență cardiacă, prezentând „Semnificația dozării interleukinei 6 la copiii cu insuficiență cardiacă”. Conf. Dr. Angela Butnariu a dezbătut tema „Terapia insuficienței cardiace pediatrice”. Secțiunea a fost completată prin trei prezentări valoroase de caz, respectiv Dr. Cecilia Lazea cu „Aspecte clinico-evolutive

în transpoziția de vase mari”, Dr. Manuela Bruchental cu „Cardiomiopatie dilatativă cu evoluție favorabilă sub terapie beta blocantă” și Dr. Emese Boros cu „Insuficiență cardiacă de etiologie cardiomiopatică”.

Tema referitoare la urgențele cardiovasculare în UPU Pediatric a beneficiat de aportul unor medici pediatri și/sau urgențiști cu multă expertiză în domeniu. Astfel, au prezentat lucrări valoroase Dr. Daniela Dregheciu - „Tulburări de ritm asociate urgențelor cardiovasculare majore la copil”, Dr. Cristina Mării - „Tahicardii sinusale versus tahicardii paroxistice supraventriculare în urgențele pediatrice” și Dr. Ioana Bența - „Algoritmul suportului vital avansat la copil”.

În concluzie, grupul de lucru de cardiologie pediatrică, prin reprezentanții săi clujeni, a reușit să organizeze o manifestare științifică de ținută, cu conferențieri de elită și auditoriu pe măsură. Considerăm că în felul acesta „s-a pus încă o cărămidă” la construcția care trebuie să fie o cardiologie pediatrică românească valoroasă.

Conf. Dr. Angela Butnariu

CURS EUROPEAN DE ECOCARDIOGRAFIE

„Aplicații Clinice ale ecocardiografiei: vechi și nou”

București, 15 – 17 Aprilie 2010

În perioada 15-17 aprilie 2010, Bucureștiul a fost gazda celui de al doilea curs organizat în România de către Asociația Europeană de Ecocardiografie (EAE) care aparține Societății Europene de Cardiologie (ESC) împreună cu Grupul de Lucru de Ecocardiografie din cadrul Societății Române de Cardiologie (SRC). Colaborarea Societății Române de Ecocardiografie cu cea europeană pe domeniul educației postuniversitare a început din 2007 prin cursul *Doppler Echography from basics to advanced applications* și a continuat anul acesta cu cursul *Aplicații clinice ale ecocardiografiei: vechi și nou*.

Cursul *Aplicații clinice ale ecocardiografiei: vechi și nou* a fost cel mai mare curs organizat de EAE, întrunind 460 de participanți dintre care 60 străini. Buna desfășurare a cursului a fost asigurată de către directorii de curs: doamna prof. dr. Carmen Ginghină, fost președinte al SRC, domnul dr. Bogdan Popescu, președinte al Grupului de Lucru de Ecocardiografie dar și membrul în boardul EAE precum și domnul prof. dr. Jose Zamorano (Spania), actualul președinte în exercițiu al EAE.

Structurat în 9 sesiuni, programul cursului a cuprins o arie largă de teme teoretice, aplicații practice deja intrate în uzul curent sau adresate preponderent cercetării precum și atractive demonstrații ecocardiografice live și în transmisiuni în direct.

Prima sesiune a fost de fapt o introducere în ecocardiografie, abordându-se teme privind organizarea unui laborator eco performant (dr. Luigi Badano, Italia) sau care sunt setările ecografului ce permit o mai bună acuratețe a imaginii (prof. dr. Jens-Uwe Voigt, Belgia). Prof. Dr. Alan Fraser (Marea Britanie), unul dintre pionierii ecocardiografiei tissue Doppler și dintre cei mai reputați cercetători ai funcției ventriculare a vorbit despre cum ar trebui efectuată o examinare standard. Prelegerea a fost urmată de o prezentare despre capcanele ecocardiografice și cum pot fi ele evitate.

(conf. dr. Ioan Coman).

Cea de-a doua sesiune a avut ca temă evaluarea ecocardiografică a ventriculului stâng. S-a început prin a se da răspuns la întrebarea dacă fracția de ejeție normală este sinonimă cu funcția sistolică normală (prof. dr. Dragoș Vinereanu). Ca expert în ecocardiografia 3D, dr. Luigi Badano (Italia), cel care din luna decembrie va deveni noul președinte al EAE, a vorbit despre tehnicile ecocardiografice noi: valoarea ecocardiografiei 3D în evaluarea geometriei și funcției ventriculului stâng. Nu a fost neglijată nici evaluarea funcției distolice (prof. dr. Adriana Ilieșiu) sau aspectul și funcția ventriculului stâng în insuficiența cardiacă sau hipertensiunea arterială.

O întreagă sesiune a fost dedicată bolii coronariene și a cardiomiopatiilor. Sesiunea a fost deschisă cu o prezentare despre evaluarea ecocardiografică la patul bolnavului la pacienții cu infarct miocardic (prof. dr. Maria Dorobanțu). Reputat expert în evaluarea funcției miocardice și tissue Doppler, prof. dr. Jens-Uwe Voigt a tratat tema evaluării ischemiei și a viabilității miocardice post infarct, urmată de rolul ecocardiografiei în diagnosticul, prognosticul și urmărirea pacienților cu cardiomiopatie dilatativă. Dintre tehnicile noi

a fost abordată evaluarea cardiacă a asincronismului cardiac precum și criteriile ecografice de selecție a candidaților pentru terapia de resincronizare.

Ziua de curs a continuat cu o foarte apreciată transmitere în direct a patru examinări ecocardiografice de la Spitalul CC Iliescu București, din cadrul Laboratorului de Ecocardiografie care, din martie 2009 se bucură de acreditarea EAE. A fost vorba despre transmiteri în direct ale explorării ecocardiografice ale unui subiect voluntar normal dar și a unor pacienți cu disfuncție de ventricul stâng. Examinările au fost efectuate de către prof. dr. Jens-Uwe Voigt (care a pus accentul pe modalitatea de utilizare a Doppler-ului tisular) și de prof. dr. Jose Zamorano (care a efectuat o ecocardiografie de contrast pentru verificarea viabilității miocardice) dintre invitați alături de dr. Ruxandra Jurcuț și dr. Bogdan Popescu ca și gazde.

O atenție deosebită a fost acordată valvulopatiilor, existând atât prezentări teoretice cât și demonstrații practice. Astfel, au fost luate pe rând evaluarea ecocardiografică a stenozei mitrale (dr. Bogdan Popescu), a regurgitării aortice (prof. dr. Patrizio Lancellotti, Belgia) cât și descrierea unor modalități noi de evaluare a hemodinamicii stenozei aortice (dr. Ehud Schwammenthal, Israel). Tot tema valvulopatiilor a fost abordată și în sesiunea practică de demonstrații ecocardiografice live din sala Muzeului de Artă, gazda întregului curs. Examinările au fost efectuate de către dr. Luigi Badano, prof. dr. Patrizio Lancellotti, prof. dr. Alan Fraser, conf. dr. Adriana Ilieșiu și

dr. Ruxandra Jurcuț. Interesant a fost faptul că vizionarea ecografiei a fost însoțită de comentarii legate de cazurile examinate afișate din partea moderatorilor cât și din partea participanților aflați în sală.

Cea de-a treia zi de curs a debutat cu o sesiune foarte interesantă cu titlu: „Tematici importante dar încă neglijate”. S-a tratat astfel tema abordării atrului stâng (dr. Dragoș Cozma) și a ventriculului drept cu toate implicațiile sale (prof. dr.

Jens-Uwe Voigt) și s-a vorbit despre aplicațiile clinice ale manevrelor respiratorii în ecocardiografie (prof. dr. Carmen Gînghină). Sesiunea s-a încheiat cu prezentarea prof. dr. Aleksandar Neskovic (Serbia), unul dintre cei mai mari experți ai ecocardiografiei în urgență, despre ecocardiografia în tromboembolismul pulmonar.

Un spațiu aparte a fost rezervat ecocardiografiei tridimensionale, metodă de investigare ce devine, pe măsură ce modalitățile tehnice se dezvoltă, din ce în ce mai atractivă. Sesiunea a debutat cu o prezentare teoretică a modului 3D de a privi valvele cardiace (dr. Ehud Schwammenthal), urmată de o amplă prezentare a președintelui în exercițiu al EAE prof. dr. Jose Zamorano dar și un cunoscut expert al ecografiei tridimensionale și de contrast despre evaluarea 3D a bolilor valvulare. Sesiunea s-a încheiat cu evaluarea ecografiei de stress tridimensionale (dr. Luigi Badano).

Ultima sesiune a acestui curs a prezentat noutățile din ecocardiografie: indicațiile și statusul actual al ecografiei de contrast (prof. dr. Jose Zamorano), principiile și aplicațiile ecocardiografiei speckle tracking (dr. Bogdan Popescu). S-a ridicat de asemenea problema principiului cuplării ventriculo-arteriale care ar trebui avut în vedere când evaluăm funcția cardiacă (prof. dr. Alan Fraser). Cursul s-a încheiat cu prezentarea uneia dintre temele preferate ale dr. Ehud Schwammenthal, inventatorul unei proteze valvulare aortice cu implantare transapicală actualmente în curs de testare în câteva trialuri, și anume implantarea valvei aortice percutan: considerații anatomice și criterii ecocardiografice de selecție a pacienților.

Întrunind un larg interes între cardiologi din România și din ale țări din Europa, cursul **Aplicații clinice ale ecocardiografiei: vechi și nou** s-a bucurat de un real succes. Reunind membrii marcanți ai boardului EAE și numeroși membri ai SRC, cursul și-a propus și a reușit să îmbine aspecte vechi dar nu depășite cu tehnici ecocardiografice noi, prezentări teoretice de înaltă ținută cu atractive demonstrații practice live și locuri comune ale practicii ecocardiografice zilnice cu metode adresate cu predilecție cercetării medicale. Așa încât, conferențieri sau cursanți, așteptam deopotrivă următorul curs de ecocardiografie!

Dr. Alina Lemeni

GRUPUL DE LUCRU DE CARDIOLOGIE PREVENTIVĂ

În perioada 29 Aprilie – 1 mai 2010 Hotelul Aro din Brașov a gazduit Conferința Națională a Grupurilor de Lucru ale Societății Române de Cardiologie. Grupul de Lucru de Cardiologie Preventivă a susținut sesiuni de comunicări precum și un minicurs.

Lucrarile grupului de lucru au debutat în prima zi cu sesiunea “Eficiența prevenției cardiovasculare la pacienții cu risc înalt – EUROASPIRE III Romania Follow Up” moderată de Prof. Dr. Ș.I. Drăgulescu și Prof. Dr. D. Gaiță. Sesiunea a fost deschisă de președintele grupului de lucru, Conf. Dr. F. Mitu ce a sintetizat recomandările ultimelor ghiduri în domeniu.

EUROASPIRE III Romania Follow Up a debutat începând cu noiembrie 2007 ca o continuare a studiului EUROASPIRE III în România având ca scop controlul factorilor de risc, intervenții terapeutice și profilactice adecvate pentru atingerea obiectivelor din ghidurile europene de prevenție, intervenții asupra stilului de viață. Rezultatele studiului în România indica o prevalență îngrijorătoare a factorilor de risc cardiovasculari (hipertensiune, diabet zaharat, dislipidemie, obezitate).

Programul a continuat vineri, 30 aprilie cu sesiunea „Prevenția cardiovasculară – programul Societății Române de Cardiologie”. Având ca moderatori pe Dr. D. Deleanu și Prof. Dr. M. Cintează, sesiunea s-a axat pe prezentarea “Fundației Române a Inimii” și a proiectelor sale. Fundația a fost înființată pe 27 octombrie 2009 la București și are ca scop scăderea cu 10% a incidenței bolilor cardiovasculare în 5 ani. Fundația a fost lansată pe 10.02.2010 în cadrul Forumului Național de Prevenție a Bolilor Cardiovasculare. Sub deviza “Avem grijă de inima ta”, în parteneriat cu CNA și Societatea Română de Cardiologie, fundația va promova un stil de viață sănătos, exercițiu fizic având la bază conceptul ca prevenția este cel mai simplu și ieftin mod de a scădea costurile legate de patologia cardiovasculară. Proiectele de început se concentrează pe campanii de prevenție, cercetare și vizibilitate în cadrul populației generale.

Conf. Dr. F. Mitu a subliniat dimensiunea europeană a fundației prin legăturile sale cu „European Heart Network”. Prof. Dr. D. Gaiță a precizat necesitatea înființării centrelor

de prevenție în spitalele județene, acțiune ce implica costuri minime dar poate aduce beneficii maxime prin identificarea pacienților la risc și introducerea acestora în programe de prevenție.

În aceeași zi, următoarea sesiune “Actualități în prevenția și recuperarea bolilor cardiovasculare” (Moderatori: Prof. Dr. D. Zdrenghea, Prof. Dr. P. Kikeli) a reunit prezentări dedicate sindromului cardiometabolic considerat ca o epidemie a secolului XXI (Conf. Dr. F. Mitu), patologie aflată la intersecția cardiologie – boli de nutriție (Prof. Dr. I. Manițiu). Rolul frecvenței cardiace (FC) a fost evidențiat de Prof. Dr. Mirela Tomescu ce a adus ca argumente rezultatele studiilor Finrisk (relație cauzală între FC și riscul de insuficiență cardiacă), Copenhaga (FC este factor de risc independent față de proteina C reactivă), studiul Norvegian (FC mai mare ca 100 duce la o creștere a riscului relativ cu 73% la bărbați și 42% la femei) și studiul Parizian (rolul predictiv al FC imediat după începerea testului de efort). Tendința modernă de tratament cu polipilulă a fost prezentată de Conf. Dr. A. Tase. Prof. Dr. P. Kikeli a prezentat o inițiativă locală – Fundația “Procardia” și proiectele sale (“100 metri pentru sănătate” – înființarea unor trasee în spațiul verde unde toate categoriile de vârstă pot desfășura o activitate fizică necesară pentru menținerea sănătății).

Conferința a fost încheiată cu un minicurs „Sindromul Metabolic (SM)”, moderat de Conf. Dr. F. Mitu și Prof. Dr. D. Zdrenghea. Prezentarea voit didactică a inclus “Definiția SM” (Conf. Dr.

Dana Pop), „HTA și SM” (Dr. Iulia Kulcsar), „Dislipidemia aterogenă din SM” (Prof. Dr. M.I. Popescu), „Controlul ponderal la persoanele cu SM” (Dr. M. Suceveanu) și „Tratamentul farmacologic în SM” (Prof. Dr. D. Zdrenghea).

Întâlnirea a fost un bun prilej pentru membrii grupului de lucru de a se întâlni și a-și împărtăși ideile și experiența dar și o oportunitate pentru

medicii cardiologi și de alte specialități de a se pune la curent și a se implica activ în prevenția bolilor cardiovasculare.

*Dr. Marian Turiceanu
Conf. dr. Florin Mitu*

Vă informăm

**SOCIETATEA ROMÂNĂ
DE CARDIOLOGIE
COTIZAȚIE ANUALĂ 2010**

Medici specialiști
175.- RON/an

Medici rezidenți
75.- RON/an

Taxă înscriere în S.R.C.
50.- RON/an

Cotizația se poate plăti în contul
Societății Române de Cardiologie
IBAN RO 42 BTRL 0410 1205 M66476XX
BANCA TRANSILVANIA DIVIZIA PENTRU
MEDICI COTROCENI
CIF SRC 5679116
sau
direct la sediul S.R.C.
din Str. Avrig 63,
sector 2, 021578, București

**ÎNCEPÂND CU DATA DE 1 FEBRUARIE 2010
PUTEȚI ACHITA COTIZAȚIA ȘI ON-LINE PE www.cardioportal.ro**

GRUPUL DE LUCRU DE CARDIOPATIE ISCHEMICĂ

Intrată în tradiție, a **5-a ediție a Conferinței Grupurilor de Lucru ale SRC** a avut loc într-un ambient elegant oferit de **Hotel ARO, Brașov 29 aprilie/1 mai 2010**.

Grupul de Lucru de Cardiopatie Ischemică (GLCI) a organizat manifestările științifice sub forma de sesiuni unice sau sesiuni comune cu alte Grupuri de Lucru: Grupul de lucru de Cardiologie Intervențională și **Grupul de Lucru European de Fiziopatologie Coronariană și Microcirculație** - cu invitați străini: *Raffaele BUGIARDINI (BOLOGNIA-ITALIA)*, *președinte al grupului de lucru*, *A. Koller (BUDAPESTA)*, *D. MANFRINI (BOLOGNIA-ITALIA)*.

Subiectele expuse în cadrul acestui program științific au permis conturarea unei viziuni actuale asupra unei patologii cu o deosebită importanță pentru practica curentă.

Prima zi a debutat cu *Lansare de carte* în sala 2 - în cadrul activității GLCI cu ciclu **"Lectiuni Clinice de Cardiologie pentru rezidenți"** sub redacția Prof.Dr.Radu Capâlneanu, prima fasciculă cu titlu: **"Boala cardiacă ischemică"**, având ca și coordonator pe D-na Prof.Dr.Maria Dorobanțu. Prezentarea acestei fascicule a fost făcută de D-na Prof.Dr. Doina Dimulescu care a subliniat că fascicula furnizează cele mai recente informații privind cardiopatia ischemică și că la inițiativa Prof.Dr.Radu Capâlneanu urmează alte 11 fascicule care vor trata principale teme de cardiologie clinică actualizate.

A urmat o sesiune de mare succes - **Sesiunea Comună a GLCI și Grupul de Lucru de Cardiologie Intervențională "Controverse privind tratamentul STEMI** având ca moderatori pe Prof.dr.Maria Dorobanțu și Dr.L. Zarma. Au fost dezbătute subiecte de mare interes privind:

A. Tratamentul optim în primele 2 ore de la debutul STEMI: „Punctul de vedere al intervenționistului” - Dr.Bogdan MUT și „Punctul de vedere al cardiologului” – Dr.Gabriel TATU-CHIȚOIU;

B. Tratamentul optim după 24 ore de la debutul durerii: „Punctul de vedere al intervenționistului” – Dr.Adrian IANCU; „Punctul de vedere al cardiologului” – Prof.Dr.Doina DIMULESCU.

Sesiunea CAPCANE DE DIAGNOSTIC "CAZURI CLINICE COMENTATE" având ca moderatori: Prof.Dr.Catalina ARSENESCU GEORGESCU și Dr.Mihaela RUGINĂ: a cuprins o suită de cazuri clinice interesante cu auditoriu bogat și cu multiple discuții:

1. Femeie cu durere toracică și dinamica ECG (Dr.Liviu Macovei, Iași) - fiind în fapt o pacientă cu cardiomiopatie Tako-Tsubo - o boală rară, ce se comportă la debut ca un infarct miocardic acut cu evoluție inițial dramatică, dar cu rezolvare terapeutică cu succes.

2. Infarct miocardic acut inferior în cadrul unei boli de trunchi principal – particularități etiopatogenetice și topografice (Dr.Alexandra Lazar, Dr.Camelia Ober, Dr.Alina Stefanovici, Dr. M. Bozgan, Dr.A. Iancu, Cluj-Napoca) - pacient cu tromboză acută de trunchi comun de arteră coronară stângă rezolvat cu succes.

3. Miocardita acută ca diagnostic diferențial dificil în STEMI la debut (Dr.Andreea Cătălina Popescu, Dr.Simona Huidu, Dr.Alina Simion, Prof.Dr.Doina Dimulescu, București) - diagnostic diferențial dificil la un pacient cu miocardita acută.

4. Trebuie efectuată ecocardiografia de urgență în orice caz de infarct miocardic acut? (Dr.Roxana Darabonț, București) - caz dificil diagnosticat corect cu ruptura subacută cardiacă și îndrumat către chirurgie cardiacă.

5. Infarcte miocardice acute repetate în decurs de 3 săptămâni la un tricolorian cu boala pulmonară cronică acutizată (Dr.Ana Frunteleta, Dr.Rodica Niclescu, Dr.Lucian Calmac, Dr.Oana Tăutu, Dr. Manan Bhatt, Dr.Alice Năstase, Prof.Dr.Maria Dorobanțu, București) - pacient cu comorbidități multiple cu rezolvare medicală și intervențională.

6. Revascularizarea miocardică în etape în STEMI - soluție terapeutică de necesitate (Dr. Mihaela Rugină, Dr.D.Deleanu, Prof.Dr.V.Iliescu, Prof.Dr.S.Bubenek, Prof.Dr.E. Apetrei, București) - pacientă cu infarct miocardic acut și leziuni tricolorariene severe ce s-a complicat cu ruptură de

muschi papilar și insuficiență mitrală severă rezolvat prin terapie combinată-angioplastie coronariană, by-pass aorto-coronarian și proteză valvulară mitrală biologică.

Sesiunea comună GLCI cu Grupul de Lucru European de Fiziopatologie Coronariană și Microcirculație - “De la fiziopatologie la tratamentul SCA” având ca moderatori: Dr.Raffaele BUGIARDINI, Prof.Dr.Maria DOROBANTU a abordat teme deosebit de interesante și actuale: Homocisteinemia asociată cu disfuncția endotelială și cardiacă – Dr.A. Koller, Budapesta; Efectele PCI asupra circulației coronariene în miocard la distanță de locul intervenției – Dr.D.MANFRINI (Bologna-Italia); Protecția intervențională a microcirculației în PCI din SCA – Dr.Dan DELEANU, București; Protecția medicamentoasă a microcirculației în PCI din SCA – Conf. Dr.Șerban BĂLĂNESCU, București.

În a treia zi a Conferinței s-au desfășurat 2 sesiuni extrem de interesante:

- **Sesiunea** “Ce opțiuni terapeutice există pentru pacientul coronarian “fără opțiuni”?” moderatori: Prof.Dr.Leonida GHERASIM, Prof.Dr.Eduard APETREI. Temele prezentate au fost: Ischemia miocardică refractară; dimensiunea problemei Prof.Dr.Mircea CİNTEZĂ; Cine este în realitate pacientul fără opțiuni Prof.Dr.Maria DOROBANȚU; Când nu există cu adevărat opțiuni de revascularizare Conf. Dr.Șerban BALANESCU; Strategii terapeutice noi Prof. Dr.Cezar MACARIE;

- **Sesiunea** “UPDATE ÎN IMA DE VENTRICUL DREPT” moderatori: Prof.Dr.Ștefan DRĂGULESCU, Prof.Dr.Gheorghe DAN A. Susceptibilitatea ventriculului

drept la ischemie și infarct Prof. Dr.Dan DOMINIC IONESCU; Cât de ușor este diagnosticul pozitiv? Prof.Dr.Ion B R U C K N E R ; Diferențierea IMA de VD de TEP Prof.dr.Carmen G I N G H I N Ă ; B e n e f i c i i l e tratamentului de reperfuzie Dr.N. FLORESCU au suscit un interes deosebit din partea colegilor cardiologi ceea ce atestă importanța temelor puse în discuție.

În încheiere, credem că trebuie să multumim

tuturor celor care au contribuit la reușita acestor sesiuni - moderatorilor, lectori, participanților către care s-au îndreptat strădaniile noastre și Societății Române de Cardiologie, de a cărui sprijin ne-am bucurat.

*Dr.Mihaela Rugină
Prof.Dr.Maria Dorobanțu*

GRUPUL DE LUCRU DE CARDIOLOGIE INTERVENȚIONALĂ

Conferința Națională a Grupurilor de Lucru ale Societății Române de Cardiologie, ajunsă deja la a cincea ediție, a fost gazduită și în acest an de către sălile de conferințe ale Hotelului Aro din Brașov, în perioada 29 aprilie-1 mai. Cardiologia intervențională a fost omniprezentă pe toată durata manifestării, sesiunile abordând subiecte de mare actualitate, foarte apreciate de numărul mare de participanți.

Participarea Grupului de Lucru de Cardiologie Intervențională a constat din cinci sesiuni, cu caracter predominant practic, dintre care două mese rotunde alături de colegii din grupurile de lucru de Cardiologie de Urgență și Cardiopatie Ischemică.

Imediat după deschiderea Conferinței Naționale, a început sesiunea comună alături de Grupul de Lucru de Cardiologie de Urgență, prezidată de către dr. D. Dobreanu și dr. D. Lighezan, care a reunit lectori cu mare experiență din mai multe specialități, datorită subiectului de interes major dezbătut: tratamentul infarctului miocardic acut, rolul și poziția revascularizării intervenționale. După evaluarea obiectivă a situației actuale în tratamentul infarctului miocardic, bazată pe numeroase date epidemiologice, a doctorului G.Tatu-Chițoiu, discuțiile s-au purtat în jurul programului național de tratament invaziv al infarctului miocardic acut, program lansat de Ministerul Sănătății la inițiativa Societății Române de Cardiologie. Astfel, dr. L.Zarma a evidențiat rolul SRC în lansarea acestui Program Național, cu un viitor

impact major în scăderea morbidității și mortalității cardiovasculare de etiologie ischemică, iar dr. R. Arafat și dr. D. Deleanu au susținut conferințe legate de tratamentul actual, dificultățile și progresele întâlnite în conduita medicală din faza pre-spital și intraspitalicească. Dr. F. Orțan și dr. A. Petris au atins deasemenea subiecte stringente, legate de reorientările în

teritoriul arondat unui centru invaziv de infarct și de alternativele actuale în tratamentul STEMI. Sesiunea s-a remarcat prin dinamismul discuțiilor, cu intervenții încrucișate ale moderatorilor pe parcursul prezentărilor, concluzia unanim acceptată fiind reprezentată de necesitatea implementării urgente în practică a terapiei de revascularizare intervențională, ca tratament de elecție al infarctului miocardic acut.

În cea de-a doua zi a congresului, alte trei sesiuni au atras un număr mare de participanți. În prima dintre acestea, care i-a avut ca moderatori pe dr. D. Deleanu și dr. S. Moț, subiectele teoretice au fost prezentate în tandem cu transmisii în direct din laboratorul local de cateterism cardiac, stârnind astfel un mare interes în rândul privitorilor. Partea teoretică a sesiunii a constat în două prezentări ținute de către conf. dr. Ș. Bălănescu și dr. A. Iancu. Primul dintre aceștia a trecut în revistă tratamentul restenozei coronariene, opțiunile pe care le avem pentru rezolvarea acestor pacienți, incidența acestei patologii legate de tipul de stent utilizat, precum și de noi tehnici intervenționale, care încearcă să-și facă loc în practică, precum folosirea baloanelor cu eliberare locală de agent imunosupresiv și a stenturilor bioabsorbabile, iar cel de-al doilea vorbitor a prezentat detalii legate de tehnica „wash-out”, utilizată în angioplastiile efectuate la pacienții cu infarct miocardic acut. În paralel cu discuțiile teoretice, s-au efectuat două intervenții transmise „live” din laboratorul de cateterism, extrem de laborioase, de către doctorii L. Zarma și F. Orțan, comentate concomitent de către aceștia și de intervenționiștii din sala de congres. „Controverse privind tratamentul infarctului miocardic acut cu supradenivelare ST”, moderată de prof. dr. Maria Dorobanțu și dr. L. Zarma, a fost cea de-a doua sesiune a zilei de 30 aprilie în care Grupul de Lucru de Cardiologie Intervențională a fost implicat, fiind realizată împreună cu Grupul de Lucru de Cardiopatie ischemică. Astfel s-a discutat despre

tratamentul optim în primele două ore de la debutul STEMI, subiectul primei controverse, despre rolul trombolizei și al angioplastiei primare, protagoniștii fiind reprezentați de către dr. B. Mut și dr. G. Tatu-Chițoiu, care au sumarizat indicațiile din ghiduri, complicațiile și cost-eficiența celor două terapii de revascularizare miocardică, ajungând în final la concluzia că PCI primar reprezintă terapia optimă în tratamentul STEMI în primele ore, rămânând deocamdată limitat în România, datorită accesibilității reduse, datorată în parte factorului economic dar și datorită numărului încă extrem de redus de centre de Cardiologie Intervențională cu experiență din țara noastră. Punctul de vedere al intervenționistului a fost susținut de către dr. A. Iancu, iar cel al cardiologului de către prof. dr. Doina Dimulescu, în ceea ce privește conduita terapeutică optimă a pacienților cu STEMI la peste 24 ore, despre rolul terapiei farmacologice dacă este aplicată conform ghidurilor în vigoare și momentul în care este indicată explorarea coronariană invazivă.

Cea de-a treia conferință a zilei, care i-a avut ca moderatori pe dr. A. Iancu și dr. Rodica Niculescu, a avut ca temă angina recurentă și abordările actuale ale „eșecului terapeutic”. În această sesiune au fost abordate teme de interes major, precum „compromisul” dintre restenoza și tromboza tardivă intrastent

(dr.V.Iorga), revascularizarea coronariană secundară (dr. C. Dina), terapia de restaurare vasculară (dr. B. Mut), iar dr. O. Anchidim a prezentat rezultatele unui studiu pe 60 subiecți, cu ratele de apariție a restenozei intrastent la pacienți care au beneficiat de angioplastie de trunchi comun al coronarei stângi.

În ultima zi a Conferinței Naționale, Grupul de Lucru de Cardiologie Intervențională a organizat sesiunea „Cazuri complexe și decizii dificile de revascularizare coronariană”, sesiune prezidată de prof. dr. I. Benedek și dr. M. Slovenski, sesiune în care vorbitorii și-au ilustrat experiența practică, prin prezentarea metodelor de abordare a unor cazuri complexe. Dr. L. Zarma a prezentat revascularizarea unui pacient triconarion, cu leziuni complexe, cardiostimulat temporar, în fază acută - în context de infarct miocardic acut și respectiv, electivă, dr. R. Haret - tratamentul în urgență al unui pacient cu leziune de trunchi comun, iar dr.A. Mereuță și dr.F. Ortan au prezentat cazuri ilustrative de revascularizare intervențională în cazul unor pacienți complecși, cu leziuni valvulare, respectiv post by-pass aorto-coronarian. Discuțiile s-au aprins la ultima prezentare, cea a dr. D. Olinic, care a sintetizat avantajele abordului transradial comparativ cu cel femural, în ceea ce privește durata spitalizării și rata apariției de complicații periprocedurale, neagreate de tot auditoriul, concluzia dezbaterilor fiind reprezentată de faptul că totuși experiența personală dictează alegerea tipului de abord vascular folosit.

Conferința Națională a reprezentat un succes, bogăția informațiilor primite și calitatea lectorilor fiind apreciate de către toți participanții, iar Grupul de Lucru de Cardiologie Intervențională a contribuit la aceasta din plin prin abordarea unor subiecte de interes general, precum implementarea programului național de tratament invaziv al infarctului miocardic acut, cât și prin discutarea în detaliu a multor aspecte practice.

Dr.Alexandru Voican

GRUPUL DE LUCRU DE CARDIOLOGIE DE URGENȚĂ

Dominatele actuale ale interesului profesional al Grupului de Lucru de Cardiologie de Urgență sunt reprezentate de către două zone „fierbinți” ale realității cardiologiei românești: optimizarea tratamentului infarctului miocardic acut și terapia intensivă a pacientului cardiac critic. În acest sens, au fost organizate două sesiuni care au permis expunerea unei cât mai largi diversități de opinii.

Prima a fost sesiunea comună a Grupului de Lucru de Cardiologie Intervențională și a Grupului de Lucru de Cardiologie de Urgență organizată sub forma unei mese rotunde și intitulată „Tratamentul STEMI în România. Rolul și poziția revascularizării intervenționale” (moderatori: dr. Lucian Zarma – președintele Grupului de Lucru de Cardiologie Intervențională și dr. Gabriel Tatu-Chițoiu – vicepreședinte al Societății Române de Cardiologie și coordonatorul Registrului RO-STEMI; participanți: dr. Raed Arafat – subsecretar de stat în Ministerul Sănătății, dr. Dan Deleanu – președintele Societății Române de Cardiologie, dr. Antoniu Petriș – președintele Grupului de Lucru de Cardiologie de Urgență, conf. dr. Adrian Iancu – Institutul Inimii Cluj-Napoca, dr. Florin Orșan – Clinica ICCO Brașov, primul centru medical particular din Brașov specializat în cardiologie intervențională, prof. dr. Lucian Petrescu – Institutul de Boli Cardiovasculare Timișoara, dr. Igor Nedelciuc – Institutul de Boli Cardiovasculare Iași și conf. Dr. Șerban Bălănescu – Spitalul Clinic de Urgență București). Dr. G. Tatu-Chițoiu a prezentat o serie de informații referitoare la „Tratamentul STEMI în România: unde ne aflăm acum?” generate de către registrul RO-STEMI (cuprinzând aproximativ 20.000 de pacienți cu STEMI): în România 2010 doar la 10% dintre pacienți se efectuează PCI primar, la 39.6% tromboliză, un număr important de pacienți (48.24%) rămân doar cu tratament convențional. Această abordare generează și mortalitatea STEMI în funcție de terapia administrată: 7.24% pentru PCI primar, 9.44% pentru tratamentul trombolitic și 15.37% (!) în cazul administrării doar a tratamentului convențional. Dr.

L. Zarma a amintit o serie de elemente din istoria scrisă (și nescrisă) care au condus la inițierea „Programul național de tratament invaziv în STEMI”, subliniind rolul central jucat de către Societatea Română de Cardiologie. Dr. F. Orșan a precizat o serie de „Reorientări în teritoriul arondat unui centru invaziv de infarct” pornind de la întrebarea retorică: „oare în câte alte boli putem schimba definitiv și în câteva ore destinul unui pacient?”. Dr. R. Arafat a subliniat principalele noutăți cuprinse în cadrul Programului național de tratament invaziv în STEMI – faza pre-spital, în special a aspecte legate de transportul pacienților cu STEMI și implementarea telemedicinii. Dr. D. Deleanu s-a referit la Programul național de tratament invaziv în STEMI – faza în spital, program care se bazează pe estimarea unui număr de 3500 de cazuri de STEMI la care se va recurge în anul 2010 la PCI primar, suma alocată programului fiind de 15 milioane de lei. De un real ajutor este și emiterea Ordinului de Ministru prin care se va iniția pregătirea medicilor cardiologi care vor primi atestat de competență în efectuarea manevrelor de cardiologie intervențională. În finalul sesiunii, dr. A. Petriș a trecut în revistă alternativele actuale ale tratamentului STEMI în România (în condițiile în care ștacheta terapiei optime trebuie ridicată în mod permanent): implementarea trombolizei pre-spital și a PCI facilitate precum și crearea/dezvoltarea rețelelor STEMI cu trecerea de la tipul centralizat la tipul distributiv.

A doua sesiune a reunit Grupul de Lucru de Cardiologie de Urgență cu reprezentanți ai Acute Cardiac Care Working Group ai Societății Europene de Cardiologie și a avut drept temă opțiunea „Cardiolog-intensivist sau intensivist-cardiolog?”. Moderatorii au fost prof. dr. Cezar Macarie și prof. dr. Dan Dominic Ionescu (inițiatorii primei Unități de Supraveghere și Terapie Intensivă Coronariană din România - ICCU) iar participanți prof. dr. Magda Heras (Spania), prof. dr. Yonathan Hasin (Israel), conf. dr. Daniela Filipescu (șefa Secției de Terapie Intensivă din cadrul Clinicii de Chirurgie Cardiovasculară a Institutului “C.C. Iliescu” București și secretara Comisiei ATI din Ministerul

Sănătății), dr. Raed Arafat, dr. Antoniu Petriș și dr. Gabriel Tatu-Chițoiu. Prof. Y. Hasin (Baruch Padeh Medical Centre Poriya, Tiberias, Israel) este președintele-fondator al Acute Cardiac Care Working Group (ACC-WG). Totodată, el este coordonatorul echipei care a redactat ghidul de organizare al ICCU publicat în 2005 în Eur Heart J (doi: 10.1093/eurheartj/ehi202). Prof. Magda Heras (cardiolog, specialist ATI, Thorax Institute, Hospital Clinic Barcelona) este directorul comitetului de acreditare de către ACC-WG în subspecialitatea „Acute and Critical Cardiac Care”. Provocarea a fost lansată de către prezentarea referitoare la „Unitățile coronariene în România în 2010 - între realitate și legislație” (dr. G. Tatu-Chițoiu, dr. A. Petriș) care a subliniat necesitatea standardizării activității ICCU și a trecerii de la statutul „cardiologului voyerist” (cum îl numea prof. dr. C. Macarie), predominant contemplativ la cel de „cardiolog antrenat în terapie intensivă”. În prezentarea sa „From Intensive Coronary Unit to Intensive Cardiac Unit” prof. dr. Yonathan Hasin a remarcat modificarea structurală a acestor unități dedicate inițial pacienților cu infarct miocardic acut și ocupate în prezent majoritar de către pacienții critici cu insuficiență cardiacă. Prof. dr. Hasin a subliniat faptul că “intensiviștii tratează impecabil pacienții cardiaci critici până la decesul acestora, pe când medicul cardiolog-intensivist poate uneori să-i și salveze!”

Totodată, conferința sa a cuprins și o serie de referiri la principalele obstacole umane în trecerea de la ICU coronarian la ICU cardiac (rolul medicului ICCU, al echipei sale, problemele de colaborare dintre diferite specialități), o temă care (se pare) transcede naționalitățile. Prof. dr. Magda Heras a susținut conferința intitulată „Cardiologists in Intensive Cardiac Care: What they need to know” reamintind faptul că educația constituie (și în acest domeniu) substratul calității: instruirea uzuală în această subspecialitate ar trebui să cupindă 3 luni de terapie intensivă generală, 1 lună de anesteziologie, 1 lună de pneumologie și 1 lună de nefrologie. O intervenție pe cât de bine documentată pe atât de incitantă a avut-o conf. Dr. Daniela Filipescu referitoare la curricula de terapie intensivă pentru specialitatea de anestezie și terapie intensivă, prezentare care a aruncat mănua: poate fi această curiculă utilă și altor specialități? Timpul dedicat acestui simpozion s-a „topit” înainte ca să poată fi atacate principalele controverse pe care tema le-a generat: este necesar un cardiolog cu competență de intensivist sau un intensivist cu o competență în cardiologie? este nevoie de cardiolog-intensivist sau este suficient un protocol de colaborare cu ATI pentru cazurile grave?, ce trebuie să știe (de fapt) cardiologul care lucrează în ICCU? etc.

“Abordarea STEMI în situații particulare” a constituit tema unei alte sesiuni organizate de către Grupul de Lucru de Car-

diologie de Urgență (moderatori: dr. G. Tatu-Chițoiu și dr. A. Petriș) unde a fost prezentat managementul pacientului care asociază și insuficiență renală (prof. dr. M. D. Datcu), a pacientului cu diabet zaharat (conf. dr. C. Pop), a pacientului cu anemie (conf. dr. D. Olinic) și a pacientului vârstnic (prof. Dr. L. Petrescu).

Sesiunea (de acum clasică) referitoare la „Electrocardiogramele în urgență” a ținut cu sufletul la gură o sală neîncăpătoare. Participanții, prof. dr. G. A. Dan, prof. dr. D. Dobreanu, dr. A. Petriș, dr. G. Tatu-Chițoiu, au prezentat și comentat (cu umor și relevanță) diferite aspecte care pot face într-adevăr din analiza traseului ECG un instrument util în generarea și documentarea atitudinii terapeutice corecte în conjuncturi clinice delicate.

Dr. Antoniu Petriș

GRUPUL DE LUCRU DE ATEROSCLEROZĂ ȘI ATEROTROMBOZĂ

Începutul primaverii, așa cum ne-am obișnuit în fiecare an, este marcat în planul manifestărilor științifice ale Societății Române de Cardiologie de Conferința Națională a Grupurilor de Lucru ce s-a desfășurat și în acest an la Brașov .

Întâlnirea din acest an a fost organizată de cinci dintre Grupurile de Lucru, ce nu întâmplător sunt focusate asupra patologiei aterosclerotice, ischemice, vasculare și coronariene. Printre acestea s-a aflat și Grupul de Lucru de Ateroscleroză și Aterotromboză.

Lucrările au cuprins conferințe, prezentări de cazuri, mese rotunde. S-au desfășurat în Centrul de Conferințe al hotelului Aro din Brașov.

Debutul manifestării a fost reprezentat de conferințele din după amiaza primei zile, ce au avut ca subiect antiagregantele noi și anticoagularea în perspectiva noilor studii publicate - în anul 2010. Au conferențiat dl. Conf. Șerban Bălănescu - despre antiagregante plachetare noi, dl. Conf. Daniel Lighezan - despre problemele anticoagularii în sarcină, d-na prof. Doina Dimulescu - despre anticoagulare în fibrilația atrială și d-na prof. Adriana Ilieșiu despre anticoagulare în situații clinice speciale. Participarea colegilor cardiologi a fost numeroasă, sala II a Hotelului Aro s-a dovedit a fi neîncăpătoare pentru numărul de auditori. Conferințele au fost urmate de discuții, cu întrebări și răspunsuri din partea conferențiarilor și moderatorilor.

În cea de a doua zi a manifestării s-au concentrat în prima parte a programului științific prezentările de cazuri clinice, cumulând pe de o parte experiența centrelor de cardiologie din regiuni diferite ale țării - cu sinteza problemelor de diagnostic și tratament în lumina ultimelor ghiduri și progreselor terapeutice pentru fiecare caz, pe de alta parte. S-au discutat cazuri de ateroscleroză extensivă la pacientul renal, particularități ale aterosclerozei la tineri cu hiperhomocisteinemie, importanța terapiei corecte antiagregante la pacientul cu ateroscleroză cu determinări multiple, deciziile de tratament în valvulopatii aterosclerotice. Au prezentat dl dr Udriou Cristian, d-na dr. Carmen Gherghinescu, dl. Dr C.Pop.

O atenție specială, ca problemă cu conotații particularizate de tratament și implicații epidemiologice și socioeconomice, a fost acordată tulburărilor metabolice asociate aterosclerozei. În sesiunea ce a avut ca subiect dislipidemiile, au fost susținute conferințe despre diabetul zaharat și ateroscleroză, tratamentul agresiv al dislipidemiilor, strategii de creștere a HDL coles-

terolului, efectele tratamentului hipertrigliceride-miilor. Au conferențiat d-na prof Mirela Tomescu, d-l prof D. Zdrengea, d-na prof. Mariana Rădoi și d-l prof. M. Popescu.

În ultima parte a programului științific au fost prezentate conferințe ce au avut ca subiect descrierea proceselor biologice ce determină apariția aterosclerozei. S-au dezvoltat subiecte referitoare la inflamație și proteina C reactivă, endoteliu vascular și leucocitele în ateroscleroză, rolul celulelor endoteliale și progenitorilor lor în aterogeneză, ateroscleroză și restenoză .

În ansamblu, participarea Grupului de Lucru de Ateroscleroza și Aterotromboză la Conferința Națională a Grupurilor de Lucru a fost cu un înalt nivel științific și o participare numeroasă, activă și plină de interes din partea colegilor auditori prezenți la această manifestare.

Dr. Carmen Gherghinescu

CONGRESUL NAȚIONAL DE CARDIOLOGIE

Casino, Hotel Internațional – Sinaia

7 – 9 octombrie 2010

TAXA DE PARTICIPARE

Termen limită: 30 iunie

Rezidenți:	120 RON
Membri SRC:	200 RON
Non-membri SRC:	250 RON
Însoțitori:	150 RON

După data de 1 Iulie se fac înscrieri doar în perioada Congresului, în număr limitat, fără a garanta primirea materialelor.

Modalități de plată:

- prin virament bancar: COD IBAN: RO42 BTRL 0410 1205 M664 76XX, Banca Transilvania, Agenția pentru Medici, Cotroceni
- la sediul Societății Române de Cardiologie: Str. Avrig Nr. 63, Sector 2, București

Pentru orice informații:

Secretariatul Societății Române de Cardiologie

Tel/Fax: 021 250 01 00

E-mail: rscardio@rscardio.ro; office@cardiportal.ro

Rezervările pentru cazare se fac prin:

Media Med Publicis

Anca Preda

Tel. 0746231132

Tel./Fax: 031 101 32 24

E-mail: anca.preda@mediamed.ro

Bd. Schitu Magureanu, nr. 49, Sector 1, București

www.mediamed.ro

Agencia ALCA TOUR

B-dul Carol I, nr. 27, Sinaia

Persoană de contact: Mioara Popescu: Tel 0722 647 480

**SOCIETATEA ROMÂNĂ
DE CARDIOLOGIE**

**CONGRESUL NAȚIONAL
DE CARDIOLOGIE**
7/9 octombrie 2010, Sinaia
Casino/Hotel Internațional

www.cardiportal.ro

LA MECCA INTERVENȚIONIȘTILOR CARDIOLOGI

Euro-PCR, 25-28 mai 2010, Paris

Euro-PCR reprezintă manifestarea comună a prestigiosului Curs de Revascularizare de la Paris (ajuns la a XXVII-a ediție) și a Asociației Europene de Intervenții Cardiovasculare Percutane, EAPCI, asociație componentă a Societății Europene de Cardiologie. Anul acesta, Euro-PCR, aflat la a IV-a ediție, s-a întors acasă la Paris, după 3 congrese desfășurate la Barcelona.

Cei 13109 participanți de anul ăsta, au fost cardiologi intervenționiști din Europa și din întreaga lume, dar și alți specialiști implicați în tratamentul pacienților ce sunt supuși intervențiilor cardiovasculare: în primul rând cardiologi, ecocardiografiști, dar și chirurghi cardiovasculari, radiologi, cercetători.

Consecvent cu scopurile declarate încă de la început, congresul a avut, pe lângă sesiunile științifice, și numeroase sesiuni de formare a tinerilor cardiologi intervenționiști, inclusiv prin lucru la un simulator sub îndrumarea unui expert. Congresul s-a desfășurat în 3 secțiuni: de boli cardiace, boli periferice și sesiuni pentru asistenții medicali.

Printre temele principale s-au numărat tratamentul intervențional în infarctul miocardic acut, în leziunile de trunchi comun, în ocluziile cronice, în bifurcații, la pacienții cu bypass aortocoronarian, imagistica intravasculară, precum și abordarea bolilor structurale ale inimii, valvulopatii sau boli congenitale.

Tema cea mai discutată a fost implantarea transcaterelor a valvei aortice, care a evoluat în scurt timp (prima intervenție a avut loc în 2002) de la o tehnică eroică, rezervată pacienților severi cu risc chirurgical prohibitiv, la o procedură ce concurează protezarea aortică clasică (în 2009, 12% din protezele aortice au fost implantate transcater). Această evoluție s-a datorat rezultatelor surprinzător de bune, atât periprocedurale, cât și la 3 ani, e drept, încă nu există o urmărire pe termen lung.

Alt subiect pe care s-a insistat a fost organizarea tratamentului intervențional în infarctul miocardic acut în diferite țări europene. Și în acest domeniu, se recomandă aplicarea deizivei Euro-PCR 2010: „Gândește global, dar acționează local”.

Au fost organizate și sesiuni în care se compară experiența a 2-3 țări europene în rezolvarea problemelor de cardiologie intervențională. Una dintre aceste sesiuni a avut ca temă tratamentul intervențional în infarctul miocardic acut în România, Ungaria și

Croația. Sesiunea a fost moderată de Dr. Dan Deleanu, președintele Societății Române de Cardiologie, Dr. Bela Merkely, președintele Societății Maghiare de Cardiologie și Dr. Maya Strozzi, din conducerea Societății Croate de Cardiologie. La această sesiune, cazul clinic a fost prezentat de Dr. Istvan Kovacs, de la Clinica de Cardiologie a Spitalului Județean Tg. Mureș, iar Dr. Lucian Zarma, președintele Grupului de Lucru de Cardiologie Intervențională a Societății Romane de Cardiologie, a comentat cazurile în calitate de expert. Sesiunea a constituit un real succes prin cazurile interesante ce au fost prezentate, prin calitatea discuțiilor și prin audienta mare pe care a avut-o.

Pe lângă acest debut, participarea românească a mai înregistrat un succes: premiul pentru cel mai bun caz clinic a fost câștigat de Dr. Oana Bodea, cardiolog român ce lucrează la Aalst, Belgia.

Premiul Ethica, pentru activitate excepțională, a fost atribuit Prof. Antonio Colombo de la Milano.

Consider că ediția din acest an a Euro-PCR și-a atins scopurile prin trasarea unor direcții de evoluție a cardiologiei intervenționale și prin stabilirea unor standarde comune pentru abordarea tratamentului intervențional și, pe de altă parte, a devenit un fenomen mondial, având participanți din toate continentele.

Dr. Adrian Mereuta

Câștigătorii premiilor pentru lucrări (Dr. Oana Bodea este a patra din stânga), în mijlocul comitetului de conducere a Euro-PCR

AGENDA MANIFESTĂRILOR ȘTIINȚIFICE - 2010

LUNA	DEMUNIRE CURS	DATA	LOCATIA
Iunie	CARDIODIAB	3-5 iunie	Sinaia
	Decizii dificile în Insuficiența cardiacă, Directori curs: Prof.Dr.C.Macarie, Dr.O.Chioncel	11 iunie	Oradea
	Urgențe hipertensive Directori curs: Prof.dr. Cătălina.Arsenescu Georgescu	11 iunie	Constanța
	Revascularizarea în SCA Directori curs: Dr.L.Zarma, Conf.Dr.S.Bălănescu, Dr.B.Mut Vitcu	25 iunie	Cluj
OCTOMBRIE	CONGRESUL NATIONAL DE CARDIOLOGIE	7-9 Octombrie	Sinaia
	CARDIOMET, Directori curs : Prof.Dr.D.Vinereanu, Prof.Dr.D.Gaita	15 octombrie	București
	CARDIOFEM, Director curs: Prof.Dr.F.Mitu	22 octombrie	București
	Urgențe în aritmiile cardiace, Director curs: Prof.Dr.D.Dobreanu	22 octombrie	Piatra Neamț
	REDRISC, Directori curs: Prof.Dr.Cătălina.Arsenescu Georgescu, Prof.Dr.G.A.Dan, Prof.Dr.D.Vinereanu	29 octombrie	Timișoara
NOIEMBRIE	ELOGIU 2, Directori curs: Prof.Dr.E.Apetrei	5 noiembrie	Timișoara
	Pacientul cardiovascular critic, Directori curs: Dr.A.Petris, Dr.G.Tatu Chițoiu, Dr.O.Chioncel	12 noiembrie	Iași
	Urgențe hipertensive, Directori curs: Prof.Dr. Cătălina.Arsenescu Georgescu	26 noiembrie	Sibiu
	ECOU, Directori curs : Dr.B.A.Popescu, Prof.Dr.Carmen Ginghină	26 noiembrie	Constanța
DECEMBRIE	CARDIOGOAG Directori: Dr.D.Lighezan, Prof.Dr.D.Vinereanu	3-4 decembrie	Sibiu

Tehnoredactare
Florentina Cristache

Editat cu sprijinul companiei
Sanofi - Aventis

